

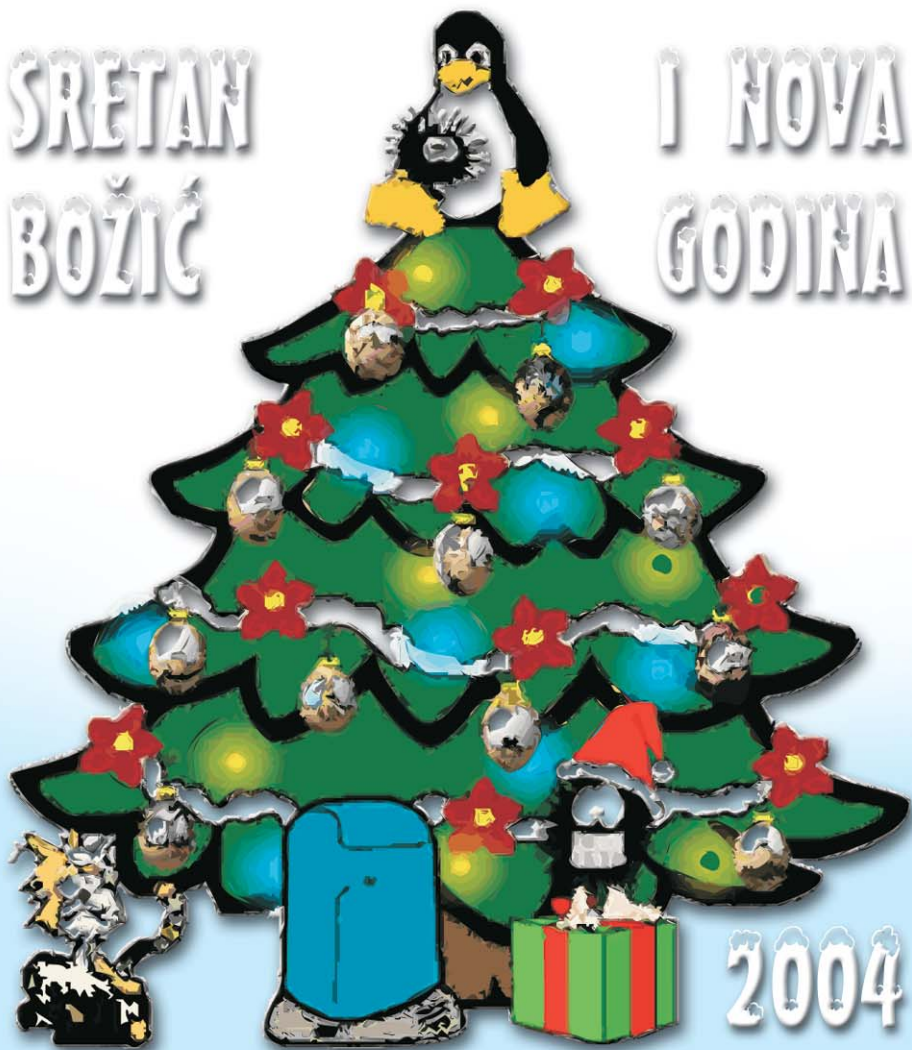
gir

broj 5
PROSINAC 2003.

časilo invalida rada ZAGREB

SRETAN
BOŽIĆ

I NOVA
GODINA

Sadržaj:

Europska godina osoba s invaliditetom.....	3
Zagrebačka strategija za invalide.....	4
Međunarodni stručni skup.....	8
Posjet predstavnika OREFUS-a.....	12
Izlet u Krašić i Samobor.....	14
Ostala događanja.....	15
Treća FIMITIC konferencija.....	16
Sportsko društvo invalida rada Zagreb.....	17
Pjesme i veseli kutak.....	20
Recept i obavijesti.....	22

Izdavač:

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREB

adresa:

SAVSKA 3, 10000 ZAGREB

uređivački kolegij:

MARIJA TOPIĆ, JOSIP FJAČKO, STJEPAN ČEHULIĆ,

IVICA LAZIĆ, KRUNO NOVAK, ANAMARIJA LAZIĆ

kontakt telefon: 01 4829 392; 4829-119

e-mail: uir@uir-zagreb.com

web: www.uir-zagreb.com

tisak: Novel centar d.o.o.

UVODNIK

Štovani čitatelji,

ovo je peto Glasilo Udruge invalida rada Zagreb.

Prvi broj izašao je u prosincu prošle godine, dakle ovo je prva obljetnica našeg i Vašeg Glasila, pa stoga imamo razloga za zadovoljstvo, tim više što smo dobili brojne pohvale i čestitke povodom izlaska Glasila Udruge i to besplatno.

Potrebno je napomenuti da uređivački kolegij radi u krnjem sastavu, ali ipak uspješno, entuzijazmom i s puno ljubavi prema Vama dragi čitatelji, stoga Vas molimo da nam se javite svojim prijedlozima i priložima kako bi još više doprinijeli kvaliteti Glasila.

Dragi čitatelji, u ovoj godini, godini koja je proglašena Europskom godinom osoba s invaliditetom, puno se toga događalo u javnosti, na raznim skupovima, simpozijima, pa je tako osim Zagrebačke strategije održan i Međunarodni stručni skup o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Moglo bi se još mnogo toga pisati, ali nema dovoljno prostora.

Želimo Vam Sretne i Blagoslovljene Božićne i Novogodišnje blagdane!

Uredništvo

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM, 03. PROSINAC 2003. GODINE

Europska godina osoba s invaliditetom

Povodom Međunarodnog dana invalida, Udruga invalida organizirala je skupni posjet kazališta "Kerempuh".

Za 150 članova naše Udruge bila je to opuštena večer uz glumce, kao što su: Rene Bitorajac, Tarik Filipović, te iluzionistu Luku Vodovića-Ilumana i drugih.

Također, 03. prosinca bili smo na tradicionalnom prijemu u Gradskoj Skupštini gdje nas je predsjednica Skupštine g-đa Morana Paliković-Gruden dočekala zajedno sa pročelnikom Ureda za rad, zdravstvo i socijalnu skrb g-din Zvonimirovom Šostarom.

Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom grada Zagreba povodom Međunarodnog dana invalida, a ujedno i svoje 45.

godišnjice postojanja, 26. studenog u "Tvornici kulture" organizirala je druženje uz zabavni program. U maloj dvorani "Vatroslava Lisinskog" 04. prosinca organizirali su stručni skup koji se sastojao od više predavanja sa različitim temama, nakon čega je uslijedio zabavni program.

Dramsko kazalište Gavela počastila nas je 06. prosinca sa 10-ak besplatnih karata za predstavu "Trg Heroja", na čemu im ovim putem zahvaljujemo.

Još jedan vrlo dojmljiv događaj održao se 03. prosinca: Predsjednik Stipe Mesić organizirao je prijem predsjednika svih Udruga invalida Hrvatske.

Josip Fijačko

ZAGREBAČKA STRATEGIJA

JEDINSTVENE POLITIKE ZA OSOBE S INVALIDITETOM U RAZDOBLJU OD 2003. DO 2006. GODINE

U suradnji s osobama s invaliditetom i njihovim udrugama, svim gradskim uredima i ustanovama izrađen je prijedlog Zagrebačke strategije jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2003. do 2006. godine

UVOD

Iako je društvena briga o osobama s invaliditetom u većoj mjeri u nacionalnoj nadležnosti, jedinice lokalne uprave i područne (regionalne) samoupravne dužne su stvarati pretpostavke za ostvarivanje zacrtanih ciljeva, poštujući pritom temeljne međunarodne i nacionalne dokumente na području skrbi o osobama s invaliditetom.

Grad Zagreb s obzirom na svoj osobiti status i položaj treba biti nositelj kvalitetnih i učinkovitih programa, osobito u skrbi za najosjetljivije društvene grupe u koje

sasvim sigurno sustavnog rada stalno je umanjivao njihovu učinkovitost i primjenljivost u svakodnevnom životu.

Kako bi se postigao zadovoljavajući stupanj ostvarivanja potreba i prava osoba s invaliditetom bilo je nužno izraditi cjelovit program za dulje vremensko razdoblje koji obvezuje nositelje pojedinih aktivnosti.

Gradski ured za zdravstvo, rad i socijalnu skrb prema svojim nadležnostima i sadržajem rada većim je dijelom dostupan osobama s invaliditetom i njihovim udrugama, stoga je pristupio izradi takvog strateškog programa. S obzirom da je tijekom bila

izrada i donešenje Nacionalne strategije jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2003. do 2006. godine prihvaćena je njezina struktura i temeljni sadržaj kao temelj za izradu odgovarajućeg programa za Grad Zagreb.

U suradnji s osobama s invaliditetom i njihovim udrugama, svim gradskim uredima i ustanovama izradio je prijedlog Zagrebačke strategije jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2003. do 2006. godine (u daljnjem tekstu: Strategija). Jednoglasnim prihvaćanjem i donošenjem na zasjedanju Gradske skupštine Grada Zagreba 27. veljače 2003. godine, Strategija je postala obvezujući dokument za sve gradske urede, ustanove i društva u vlasništvu Grada Zagreba u provođenju mjera i aktivnosti iz područja važnih za svakodnevni život osoba s invaliditetom.

Strategija se odnosi na sve osobe s invaliditetom na području Grada Zagreba bez obzira na vrijeme, vrstu i okolnosti nastanka invaliditeta.

Prije iznošenja ciljeva, smjernica, sadržaja i temeljnih odrednica Strategije, potreban je uvid u najvažnija obilježja populacije na koju se Strategija odnosi.

BROJ I STRUKTURA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Udio osoba s invaliditetom u ukupnom broju stanovnika za Grad Zagreb i za Republiku Hrvatsku kreće se u granicama europskog prosjeka i procjena, oko 10%.

Prosjek za ukupnu zemlju je nešto manji: u ukupnom broju stanovnika 9,68% čine osobe s invaliditetom, za žene je taj postotak nešto niži i iznosi 7,76%, dok je muškaraca 11,86%.

U ukupnom broju stanovnika Grada Zagreba osobe s invaliditetom ine 10,3%, udio žena je također niži i iznosi 9,4% dok muškarci participiraju s 11,2%.

Slično kao za cijelu zemlju u ukupnom broju osoba s invaliditetom u Gradu Zagrebu prema uzroku invalidnosti najveći postotak pripada bolesti (45,7%), slijede invalidnost temeljem rada (27,8%), Domovinski rat (8,56%), prometne nesreće (5,3%), invalidnost od rođenja (5%), Drugi svjetski rat (2,9%), ostalo (4,8%).

Najveće razlike u uzrocima invalidnosti između muškaraca i žena uočavaju se očekivano u posljedicama Domovinskog rata.

Najviše osoba s invaliditetom

nalazi se u dobnoj skupini 60-64 godina (12,7%), zatim slijede skupine 50-54 (12,2%), 55-59 (12%), očekivano je najmanje osoba u skupini 0-4 godine (3%).

Za planiranje skrbi o osobama s invaliditetom značajni su podaci o pokretljivosti. Temeljni pokazatelji u Gradu Zagrebu podudaraju se s istima za cijelu zemlju.

Većina osoba s invaliditetom (79,4%) potpuno su pokretni. Ograničeno pokretnih je 20,6%. U skupini ograničeno pokretnih najviše je trajno ograničeno pokretnih uz pomoć štapa, hodalice i sl. (16,8%), ograničeno pokretnih koji koriste invalidska kolica je 1,6%, a trajno nepokretnih je 2,2%.

PRAVNI OKVIR DJELOVANJA

Sustav skrbi o osobama s invaliditetom temelji se na međunarodnim i domaćim pravnim dokumentima i zakonima. Od međunarodnih dokumenata posebno je važno naglasiti Deklaraciju o pravima osoba s invaliditetom, Svjetski program djelovanja za osobe s invaliditetom, Standardna pravila o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom, Jedinstavnu

rehabilitaciju osoba s invaliditetom Vijeća Europe, Odluku Europske komisije o Europskoj godini osoba s invaliditetom i druge.

Od domaćih dokumenata i zakona ističemo Ustav Republike Hrvatske, Zakon o hrvatskom registru osoba s invaliditetom, Zakon o socijalnoj skrbi, Zakon o mirovinskom osiguranju, Zakon o zdravstvenom osiguranju, Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom i Nacionalnu strategiju jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2003. do 2006. godine.

Za Grad Zagreb osobitu važnost ima Zagrebačka strategija jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2003. do 2006. godine.

CILJEVI I SMJERNICE STRATEGIJE

Ciljevi Strategije usmjereni su ostvarivanju socijalnog modela skrbi o osobama s invaliditetom:

- promicanje i osiguravanje prava osoba s invaliditetom,
- stvaranje uvjeta za djelotvorno rješavanje problema,
- koordinirano djelovanje i učinkovito informiranje na svim razinama,

- osiguravanje punog i aktivnog sudjelovanja u životu zajednice,
- senzibilizacija društva i drugi.

Smjernice Strategije sukladne su modernim svjetskim trendovima na području skrbi o osobama s invaliditetom.

Naglašeno je pomicanje težišta institucionalne skrbi prema izvaninstitucionalnim oblicima pomoći osobito kroz razvoj različitih socijalnih i uslužnih servisa za pomoć osobi s invaliditetom i obitelji. Postojeći objekti za smještaj osoba s invaliditetom trebaju se prilagoditi stvarnim potrebama sa različitim oblicima smještaja i pomoći, a izgradnja novih zahtjeva dosljedno uvažavanje suvremenih standarda.

Jačanje uloge i odgovornosti samih osoba s invaliditetom i njihovih organizacija i udruga u kreiranju i provođenju programa za poboljšanje vlastitih uvjeta života preduvjet je za donošenje i uspješnu realizaciju svih mjera.

Jačanje područja za razvoj općeobrazovnih, kulturnih i rekreativnih potreba osoba s invaliditetom koje su najčešće isključene. Plan provedbe Strategije naglašava važnost ovih područja i uključivanja prema vlastitom izboru i mogućnostima.

Strategija ističe orijentaciju na cjelokupni sustav edukacije o području invaliditeta na svim razinama i područjima.

PODRUČJA DJELOVANJA STRATEGIJE

Zagrebačka Strategija slijedi formu i sadržaj Nacionalne strategije. Mjere i aktivnosti razvrstane su prema slijedećim područjima života i rada značajnim za osobe s invaliditetom, a koja se međusobno isprepliću i nadopunjuju:

- obitelji i civilnog društva,
- zdravlja, športa i rekreacije,
- obrazovanja i tehničke kulture,
- profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja i rada,
- stanovanja, mobilnosti i pristupačnosti,
- mirovinskog osiguranja,
- socijalne pomoći i skrbi,
- koordinacije i informiranja.

Svako područje sadrži mjere, nositelje i rokove izvršenja. Nositelji mjera su gradski uredi, ustanove i trgovačka društva u vlasništvu Grada Zagreba, ovisno o njihovoj nadležnosti, a rokovi izvršenja odnose se na razdoblje od 2003. do 2006. godine.

MEĐUNARODNI STRUČNI SKUP o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Skup je održan u Zagrebu, 17. i 18. studenog 2003. godine, u organizaciji Gradskog poglavarstva Grada Zagreba - Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Zagreba.

ZAKON O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

UVOD

Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom od posebnog je značenja za svako društvo, jer se radi o značajnoj po broju i neravnopravnoj po mogućnostima skupini osoba koje se otežano zapošljavaju u vrijeme znatne nezaposlenosti i time prouzročenom pojačanom ponudom na tržištu rada. U Republici Hrvatskoj ne vodi se službena evidencija o osobama s invaliditetom smanjenih radnih sposobnosti, ali stručnjaci procjenjuju da u dobi od 15 do 65 godina života takve osobe čine oko 10% ukupnog pučanstva.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s inva-

liditytom (u nastavku: Zakon) stvara preduvjete za veće zapošljavanje tih osoba i njime se, u granicama sadašnjih mogućnosti, inače manjih od potreba, ispunjava obveza iz članka 57. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske o posvećivanju posebne skrbi države zaštiti invalidnih osoba i njihovom uključivanju u društveni život. Uključivanje tih osoba u društveni život dosad se osiguravalo uglavnom financiranjem djelovanja udruga osoba s invaliditetom te priznanjem određenih prava iz sustava socijalne skrbi, što i dalje ostaje prijeko potrebno, dok će se primjenom Zakona povećati izgledi tih osoba da se zaposle, čime će prestati ili se smanjiti potreba korištenja prava iz sustava socijalne skrbi. Zaposlenošću,

a time i uzdržavanjem od prihoda ostvarenog vlastitim radom, kod tih će se osoba razvijati i osjećaj uključenosti u zajednicu u kojoj rade, a ne samo u onu u kojoj žive i u kojoj se druže.

U svezi s obvezama iz Ustava profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom u značajnoj će mjeri ovisiti i o tome koliko će jedinice lokalne samouprave biti u stanju i nastojati ispuniti obvezu neposrednog ostvarivanja potreba tih osoba koje se odnose na socijalnu skrb (članak 134. stavak 1. Ustava), pored ostalog i osnivanjem ustanova za profesionalnu rehabilitaciju, zaštitnih radionica i radnih centara.

ZATEČENO STANJE

Skrb države za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom bila je do donošenja Zakona nedovoljna. Dva zakona koja su djelomično uređivala to područje, Zakon o određivanju poslova i radnih zadataka na kojima se zapošljavaju slijepi invalidi rada, odnosno slijepo invalidne osobe iz 1979. godine i Zakon o poduzećima

za zapošljavanje invalida iz 1989. godine, postala su praktično neprimjenjiva zbog krupnih ustavnih promjena, teškoća prouzročenih pretvorbom i privatizacijom, neposrednih i posrednih ratnih šteta, te promjena u tehnologiji.

Nakon 1993. godine prestala je postojati i većina financijskih olakšica za zaštitne radionice (poduzeća za zapošljavanje invalida), a od 1996. godine znatan broj zaposlenih invalida rada ostao je bez posla kao tehnološki ili organizacijski višak radnika, jer je zabrana prestanka njihovog radnog odnosa zamijenjena uvjetom prethodne suglasnosti zaposleničkog (radničkog) vijeća, odnosno Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, uz pravo na privremenu naknadu iz sustava prava iz mirovinsko-invalidskog osiguranja. Posljedica takvog stanja bila je i da je od nekadašnjih 39 zaštitnih radionica koje su zapošljavale oko 3.500 osoba s invaliditetom ostalo njih 4 s oko 400 zaposlenih osoba s invaliditetom, dok je poslovanje ostalih završilo stečajem ili likvidacijom, te da je do kraja 1998. godine oko 70.000 invalida rada zaposlenih na otvorenom tržištu rada ostalo bez posla.

MEĐUNARODNI STRUČNI SKUP o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

17. i 18. studenog 2003. godine, Hotel Dubrovnik, Zagreb

Z A K L J U Č C I

1. Daje se podrška razvijanju i otvaranju različitih programa koji su vezani uz uključivanje osoba s invaliditetom u rad i zapošljavanje, koje omogućuje Zakon o socijalnoj skrbi i Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (radna okupacija, radni centri, uključivanje u otvoreno tržište rada i zapošljavanje u slučajevima gdje ne može drugačije).
2. Daje se podrška formiranju regionalnog centra za profesionalnu rehabilitaciju koji bi pokrивao potrebe Grada Zagreba i Zagrebačke županije.
3. Daje se podrška otvaranju većih mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada (ovdje je naglasak na našim trgovačkim društvima, gradskim poduzećima i lokalnoj upravi i samoupravi), a u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.
4. Podržava se proširivanje lepeze zanimanja za koja se osposobljavaju osobe s invaliditetom, a u skladu s potrebama tržišta rada.

5. Podržava se Hrvatski zavod za zapošljavanje (Područna služba Zagreb) u nastojanju da nezaposlene osobe s invaliditetom dobiju ponovno svoje savjetodavce u svrhu edukacije osoba s invaliditetom o mogućnostima zapošljavanja.
6. Podržava se Hrvatski zavod za zapošljavanje (Područna služba Zagreb) u svrhu edukacije poslodavaca za povećanje razine zapošljavanja osoba s invaliditetom.
7. Podržava se projekt "Studija izvodljivosti mjera za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom kroz zapošljavanje u proizvodnji ukrasnog bilja" Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Grada Zagreba, Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom.
8. Ukazuje se potreba pokretanja pozitivne medijske kampanje usmjerene prema poslodavcima s ciljem zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Sve to moguće je samo uz podizanje svijesti i djelovanje na promjenu stavova što je moguće isticanjem sposobnosti osoba s invaliditetom.

POVJERENSTVO ZA OSOBE S
INVALIDITETOM GRADA ZAGREBA

POSJET PREDSTAVNIKA ČEŠKE ORGANIZACIJE ORFEUS UDRUZI INVALIDA RADA ZAGREB

Na prijedlog naše predsjednice g-đe Marije Topić, proglasili počasnim članom naše Udruge g-dina Jozefa Slobodnika, predsjednika Češke organizacije ORFEUS, koji je naš dugogodišnji suradnik i prijatelj.

 d 12. do 14. studenog ove godine posjetili su nas predstavnici Udruge invalida iz Češke Republike s kojom već duže vrijeme surađujemo.

Dolaskom u Zagreb 12. studenog dočekali smo goste već na autocesti kod Pojatnog kako ne bi lutali gradom.

Istog dana primili smo ih i ugostili u prostorima naše Udruge. Tom smo prigodom, prema ranijem dogovoru, a na prijedlog naše predsjednice g-đe Marije Topić, proglasili počasnim članom naše Udruge g-dina Jozefa Slobodnika, predsjednika Češke organizacije ORFEUS, koji je naš dugogodišnji suradnik i prijatelj.

Drugog dana njihova boravka u

Zagrebu proveli smo ih po gradu - u poduzeće URIHO gdje nas je primio direktor g-din Luciano Orlić koji nam je pokazao njihove radionice. Razgledavanje je bilo zanimljivo, ali smo na žalost imali ograničeno vrijeme. Već u 14 sati imali smo dogovoren zajednički susret predstavnika Češke organizacije ORFEUS i članova Izvršnog odbora naše Udruge u Veleposlanstvu Češke Republike u Jurjevskoj 27. Dočekao nas je veleposlanik g-din Rameš uz nadahnut govor dobrodošlice i isticanje vrijednosti pohvale za ideju i realizaciju međusobnog susreta i suradnje naših Udruga. Do ovog zajedničkog susreta u Veleposlanstvu Češke Republike došlo je na inicijativu članova Češke

• na prijemu u Veleposlanstvu Češke Republike

organizacije ORFEUS, a razlog je veća suradnja. U tom smislu su organizirali i prezentaciju njihovih proizvoda ortopedskih pomagala koja su u svakom slučaju vrlo zanimljiva, a bila bi i korisna i za naše osobe s invaliditetom.

Ovo je tek početak pa ćemo u budućnosti vjerojatno proširiti i tu suradnju.

Na domjenku koji je pripremila osoblje u Veleposlanstvu, bila je opuštana atmosfera pa nam je pri-

jateljstvo još više učvršćeno.

Ostalo nam je u lijepom sjećanju to druženje i obostrana želja za ponovni susret i buduću suradnju.

IZLET U KRAŠIĆ I SAMOBOR

U druga invalida rada Zagreb 11. kolovoza ove godine organizirala je izlet za svoje članove u izletište "Milečki" u Samobor.

Krenuli smo u 8,30 sati ispred muzeja "Mimara" autobusom turističke agencije "Črljenec tours" kroz Jasku do Krašića, gdje smo razgledali crkvu Sv. Trojstva, a velečasni Dražen upoznao nas je sa životom i radom tamo rođenog kardinala Alojzija Stepinca. Zatim smo krenuli putem Plešivičke vinske ceste do Samobora, gdje smo razgledali botanički vrt ljekovitog bilja "Suban". Dočekala nas je vrlo ljubazna djelatnica s puno humora, glume i viceva, poznata kao "Barica" i ugodno nas iznenadila toplim riječima dobrodošlice i nasmijala s nekoliko viceva. Nakon razgledavanja bili smo počašćeni toplim vitaminskim čajem i vinom od kupine, a potom smo krenuli u Molvice, mjesto pokraj Samobora, gdje se na blagim obroncima nalazi popularno izletište-restaurant "Milečki". Tu je održana edukativno promotivna prezentacija poduzeća za trgovinu antireumatskih i antialergijskih

proizvoda tvrtke "Novi San" na temu "Sve najbolje za Vaše zdravlje". Predstavnicu, g-đa Vesna Tanasić uspješno nam je predstavila proizvode za zdravo spavanje. Nakon prezentacije uslijedila je tombola, zatim ručak i na kraju ples uz živu glazbu, za što se pobrinula domaćica tvrtke "Novi San", a zabavljali su nas mladi svirači grupe "Amaro".

Na povratku smo svratili na poznate Samoborske kremšnite, te u 19 sati krenuli za Zagreb. Izletnici su bili vrlo zadovoljni te su se dolaskom u Zagreb veselo oprostili s vozačem i ostalima i preporučili se za ponovni izlet u dogledno vrijeme.

Stjepan Čehulić

• Ispred crkve u Krašiću

OSTALA DOGAĐANJA

IV. SUSRETI INVALIDA U KUTINI

Udruga invalida Kutine organizirala je IV. susrete invalida, 25. listopada na dan Grada Kutine, kojima su bili nazočni i predstavnici naše Udruge.

Tom je prigodom organizirano predavanje odnosno upoznavanje invalida s novim Zakonom o radu koji nam je predstavio odnosno upoznao nas s novostima pravnik HSIR-a, Ivan Župan.

Organizirana su i sportska natjecanja u više disciplina kao što su: pikado, belot, nabaci krug i viseća kuglana. Od naših ekipa valja spomenuti prvo mjesto u belotu za koju je priznanje primio Drago Lajčić.

Po završetku, svi nazočni bili su počašćeni lovačkim gulašom, a druženje se nastavilo uz glazbu i ples.

Hvala im što su nas pozvali i tako dobro ugostili.

Stjepan Čehulić

GODINA VOLONTERA

Povodom godine volontera, Humanitarna mreža organizirala je podijelu priznanja za humanitarni rad, a između ostalih, priznanje je primila predsjednica naše Udruge, g-đa Marija Topić.

SKUPŠTINA KLUBA LIJEČENIH ALKOHOLIČARA

Na temelju višegodišnje suradnje, kao i svake godine, i ove smo godine 04. prosinca prisustvovali na godišnjoj Skupštini Kluba liječenih alkoholičara "Silvije Strahimir Kranjčević".

TREĆA FIMITIC KONFERENCIJA ŽENA S TJELESNIM INVALIDITETOM

Tema II konferencije bila je:

"Poboljšanje kvalitete življenja žena s invaliditetom".

Treća FIMITIC konferencija žena s tjelesnim invaliditetom održana je u Zagrebu, uz sudjelovanje Zajednica saveza osoba s invaliditetom, od 05 - 08. 11. 2003. godine.

Pokroviteljstvo ove konferencije bilo je od Generalnog sekretara Vijeća Europe - Walter Schwimmer - i Saborskog odbora za rad, zdravstvo i socijalna pitanja.

Tema II konferencije bila je: "Poboljšanje kvalitete življenja žena s invaliditetom".

Cilj je bio da se ukaže na faktore koji doprinose poteškoćama sa kojima se susreću žene s invaliditetom. Ujedno je ukazano na postojeće i buduće izazove i na sredstva i metode za unapređenje kvalitete života žena s invaliditetom.

Na konferenciji su prezentirani rezultati istraživanja koji potvrđuju tezu i saznanja da su žene s invaliditetom zanemarivane na više razina, pa stoga postizanje jednakosti žena s invaliditetom traži drugačiji pristup i bolje razumijevanje njihove situacije.

Ukazano je pored toga na potrebu uspostavljanja pravnog instrumentarija koji se odnosi na žene s invaliditetom.

FIMITIC će dati prijedloge za međunarodnu i nacionalnu politiku i postupke za zadovoljenje posebnih potreba žena s invaliditetom.

SPORTSKO DRUŠTVO INVALIDA RADA ZAGREB

Dragi članovi Sportskog društva invalida rada Zagreb, još jednom Vam na svemu velika hvala. Ovim putem Vam želimo puno lijepih sportskih rezultata u budućnosti.

Iako sad možemo sumirati sve rezultate postignute u 2003. godini na razini natjecanja grada Zagreba, Hrvatske, kao i reprezentativaca na međunarodnim i rekreativnim natjecanjima, ostaje još naš tradicionalni Božićni turnir u šahu.

Reprezentativci Sonja Čuček i Ivica Lazić ove su godine proputovali Nizozemsku, Sloveniju, Češku, Njemačku, Poljsku i Slovačku. Sonja se okitila jednom ekipnom zlatnom medaljom i jednom brončanom medaljom u pojedinačnom plasmanu. Ivica, kao strijelac i izbornik reprezentacije invalida Hrvatske, presretan je jer je reprezentacija osvojila 12 pojedinačnih medalja - 3 zlatne, 2 srebrne i 7 brončanih, te 3 medalje u ekipnom plasmanu - 1 zlatnu i 2 srebrne. Medalje su pale i na

državnoj razini i Sonja i Ivica, među ostalim strijalcima u ekipi grada Zagreba, postali su prvaci Hrvatske i osvojili prijelazni pehar po drugi puta za redom. Ovom peharu pridonijeli su strijelci - Milena Zaviša (zlatna), Đurđa Cecelja (srebrna), Smilja Batina (brončana) i Dolores Štefančić (srebrna).

Kuglači - Nikola Vidaković, Marko Seper, Ignac Gajšek, Jusufi Malagić, Antun Nađ, pod vodstvom Šime Mišure postali su viceprvaci Hrvatske.

Vukica Jurčić u stolnom tenisu na Prvenstvu Hrvatske osvojila je dvije srebrne medalje.

Naši članovi učestvovali su na rekreativnim natjecanjima u Daruvaru, Kutini i Karlovcu, gdje su osvajali medalje u šahu, belotu i visečoj kuglani - Ivo Franić, Josip Car, Ljerka

Bortek, Ivan Horvatić i Franjo Tremljan.

Šahisti su također aktivni - na Prvenstvu Zagreba učestvovalo je 7 naših članova, a jedan je uvršten u ekipu Zagreba za Prvenstvo Hrvatske, a to je Ivo Franić, koji je na Prvenstvu Zagreba osvojio srebrnu medalju. Također srebrnu medalju osvojio je i na Prvenstvu Hrvatske u ekipnom plasmanu. Šahisti su na turniru u Karlovcu bili na domaćim medaljama - ostvojili su četvrto mjesto.

U zajedničkoj organizaciji sa SDI "Hrabri" i Udrugom invalida rada, SDIR održalo je meč u kuglanju 02.12.2003. godine povodom

Međunarodnog dana invalida 03. prosinca, a u čast Europskoj godini osoba s invaliditetom. Na tom je meču prvo mjesto osvojila ekipa UIR-Karbon (2092 čunja), drugo mjesto SDI "hrabri" (2058 čunjeva), treće mjesto Sportsko društvo invalida rada Zagreb (1871 čunj) i četvrto mjesto ekipa Udruge invalida rada Zagreb (1870 čunjeva). Natjecanje je krenulo rekreativno, a završilo u žestokoj borbi za prestiž tko će biti bolji. Na kraju je sve završilo lijepim druženjem uz pjesmu i ples.

Želim se na kraju zahvaliti svim članovima na ovogodišnjim sportskim rezultatima i fair-play ponašanju -

• 'Veselje nakon primljenih medalja i pehara'

• "Zajedničko druženje nakon osvojenih medalja i pehara"

Sonji Čuček, Mileni Zaviša, Đurđi Cecelja, Smiljki Batina, Ljerki Bortek, Vukosavi Jurčić, Toniju Milasu, Tomislavu Pavkoviću, Željku, Franji Kataniću, Nikoli Vidakoviću, Evici Bošnjak, Franji Gojaku, Mileni Dukić, Dolores Štefančić, Antunu Nađu, Šimi Mišuri, Anki Grčanić, Slavici Dahilo, Ignacu Gajšek, Jusufu Malagiću, Ljiljani Zagorac, Anki Velić, Marku Seperu, Dubravki Petrović, Ružici Magljan, Vladi Bjeliću, Biserki Ralić, Borisu Štampfelju, Dragutinu Palavri, Dragutinu Lajčiću, Josipu Caru, Ivanu Horvatiću, Josi Žgeli, Stjepanu Kosoviću, Ireni Poljuha, Veri Mance, Božici Kohar-Šiško, Dragici Dobrijević, Stjepanu Čehuliću te predsjednici

Udruge invalida rada g-đi Mariji Topić.

Dragi članovi Sportskog društva invalida rada Zagreb, još jednom Vam na svemu velika hvala. Ovim putem Vam želim puno lijepih sportskih rezultata u budućnosti, te sreću i zdravlje Vama i Vašim obiteljima.

Sretan i Blagoslovljen Božić, te sretnu i uspješnu Novu 2004. godinu!

Ivica Lazić

TI ODLUČI

Zašto ideš? Tu ostani!
Znaš da bez tebe ne mogu.
Kome ću se ja privinut
Nego tebi, kao Bogu.

Zašto opet nekud žuriš?
Kome tvoje srce teži?
Ostani, uza me budi!
Više od mene ne bježi!

Kud te tvoje želje vuku?
Što još tražiš osim mene?
Zar ne vidiš da te volim?
Zbog tebe mi život vene.

Uzalud se za te borim.
Ti ćeš poći il' ostati.
Ja ne mogu ništa drugo
Već za tobom tugovati.

Franjo Friščić
2003. godine

NEPOSLAGANE MISLI

Život je
kao

slatki šumski
korjenčić.

Dok ne zagriže
ne osjećaš ništa

zagrižeš li previše
postaje gorak.

Mladen Hruškovec

TAKO JE SVIMA

U tebi, u meni,
u nama svima
još ljubav tinja.
Vjere i nade ima
za bolje sutra,
mada nam život
polako krade
sve što se ukrasti daje.
Stišavaju se želje,
izostaje veselje.
Sve češće se
crne misli roje
jer nam često drugi
naše sutra kroje.
Tako je tebi,
tako je meni,
tako je svima -
tako će biti
dok svijeta ima.

Barbara Friščić

PENZIONERSKI VIC

Kako će se penzićima isplatiti
zaostale penzije?
Dat će im se slobodni dani...

PENZIĆI

Razgovaraju dva penzića:

- Kak ti sa seksom?
- Slabo, nađem mu posao,
a on neće raditi!

KOD ZUBARA

- Je li vas strah? - pita zubar
pacijenta.
- Jest, i to grozno.
- No, dobro, popijte čašicu konjaka.
- Još me strah - kaže pacijent i
naruči još čašicu.
- Kad je popio cijelu litru, kaže:
- E, sad bih voli vidjeti onoga tko
će mi taknuti zube.

KONOBAR

- Pita gost konobara:
- što se može najbrže dobiti?
- Konobar odgovara:
- Račun gospodine!

RECEPT

za kobasice - češnjovke

(izletište "Milečki", vlasnik Jurica Milečki iz Molvica, Dugava 35, 10430 Samobor)

Za izradu ovih poznatih i kvalitetnih češnjovki potrebno je:

- mljevena tvrda slanina	2 kg
- mljevena svinjetina (lopatica)	10 kg
- mljevena junetina (vratina)	1 kg
- sol sitna	30 dkg
- paprika crvena	1 žlica (za juhu)
- biber bijeli	1 žlica (za juhu)
- šećer kristal	1 žlica (za juhu)

- Pripremljeno meso pomiješati sa gore navedenim mirodijama, te nekoliko puta promijesiti i ostaviti u čistoj posudi na hladnom mjestu da odstoji dva do tri dana.
- Oguliti pet glavica srednje veličine češnjaka, zatim ih zdrobiti i sa dva manja ljuta feferona skuhati u malo vode.
- Zatim sve procijediti kroz čistu gazu i tekućinu staviti u mješavinu mesa.
- Nakon toga sve zajedno dobro promiješati i promijesiti.
- Nakon toga puniti u tanka svinjska crijeva.
- Dimiti na kvalitetnoj vatri od bukovih i grabovih drva dva do tri puta po dva sata sa razmacima po šest sati.

Nakon dimljenja dobar tek!

OBAVIJESTI

BESPLATNA TERAPIJA ZA INVALIDE

Dana 24. listopada u Domu zdravlja "Centar", Runjaninova 4, u organizaciji Ustanove za zdravstvenu njegu u kući i Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu skrb započela je besplatna terapija za osobe s invaliditetom. Predviđeno je da dva fizioterapeuta svaki dan obrade 20 osoba, za početak prioriteta imaju osobe oboljele od mišićne distrofije i cerebralne paralize. Terapija će trajati 2 tjedna (10 dana), po osobi dnevno 45 minuta.

Svi članovi koji su u potrebi za fizioterapijom molimo da se radi predbilježbe i detaljnijih informacija jave u Udrugu, tel: 4829-119 4829-392.

POPUST ZA ČLANSTVO U HAK-u

Članovi Udruge, koji imaju Rješenje o tjelesnom oštećenju najmanje 80% neovisno o dijagnozi ili 60% oštećenja organa za kretanje (noge ili kukovi), imaju pravo na ostvarenje povlastice popusta pri plaćanju članarine HAK-u. Popust iznosi 90,00 kn, a ostvaruje se u Udruzi. Potrebno je donijeti člansku knjižicu Udruge i Rješenje o tjelesnom oštećenju kako bi dobili potvrdu koja se potom predaje u HAK-u prilikom učlanjenja ili plaćanja članarine.

ZET-ove GODIŠNJE KARTE ZA 2004. godinu

Članovi koji imaju pravo na ostvarenje ove povlastice mogu doći u Udrugu predati zahtjev za ostvarenje iste. Članovi koji su već ranije ostvarili ovu povlasticu trebaju donijeti člansku knjižicu Udruge i 1 sliku. Članovi koji prvi puta ostvaruju ovu povlasticu, osim članske knjižice i 1 slike, trebaju donijeti i preslik Rješenja o tjelesnom oštećenju i odrezak od mirovine (ili izvadak ili preslik Rješenja o mirovini).

KAZALIŠTE GAVELA

Članovi Udruge, uz predočenje članske knjižice Udruge, u kazalištu Gavella sve predstave osim premijera, mogu pogledati po cijeni od 10,00 kn.

BAZEN

Članovi Udruge, uz predočenje članske knjižice Udruge, mogu koristiti zatvoreni bazen "Mladost", Trg Sportova 11, nedjeljom u vremenu od 10-11 sati.

Rad sa strankama u Udruzi odvija se od ponedjeljka do petka u vremenu od 08-14 sati.

Invalid 2003. godine